

TOSAMA

GLASILO DELAVCEV TOSAME

Izhaja od
meseca ok-
tobra 1965

List, ki ga
člani kolek-
tiva dobijo
brezplačno,
izhaja en-
krat meseč-
no

Leto izhaja-
nja: XI

Št. 12

december
1975

ZRVS in družbena samozaščita

V prizadevanjih podružabljanja družbene samozaščite, je vloga Zveze rezervnih vojaških starešin še očitnejša. Obrambna vzgoja ne samo članstva, tudi vseh ostalih občanov, je stvar tudi ZRVS, kot strokovne organizacije rezervnih starešin. Sovražniki takih ali takih barv še ne mirujejo in tudi ne bodo mirovali. Zato moramo biti vedno pozorni na pojave, ki so naši družbi nevarni in se lahko brez kontrole nevarno razbohotijo.

Da se takim pojavom lahko upremo, moramo biti prvič pravilno družbeno-politično usmerjeni in tudi seznanjeni z vsemi oblikami sovražnega delovanja. Tito v svojih govorih ne govori zaman. »Delajmo, kot da bo sto let mir, toda bodimo pripravljene, kot da bo jutri vojna!« Res pa je, da smo postali nekako »flegma«, skomiganje z rameni pride zelo prav sovražnikovim elementom.

Politična podkovanost rezervnih starešin je še posebnega pomena. Ker samo politično osveščeni sta-

rešine lahko poveljujejo in bodo dostojno branili tisto, kar smo si v bližnji zgodovini izvojevali. Torej je ZRVS ne samo strokovna (iz vojaškega področja) ampak tudi družbena in politična organizacija. Družbena zato, ker je sestavni del družbe. Politično naravnost ZRVS pogojuje tudi sama družbeno-politična ureditev. ZRVS mora biti revolucionarna. Vemo iz dogodkov po svetu, da je velikokrat prav vojska tista, ki preusmeri tok zgodovine v državi. Spomnimo se Portugalske. Žal pa vojska tudi obrne kolo zgodovine nazaj, kot se je zgodilo v Čilu. Da se to ne bo zgodilo, je stvar nas samih, da onemogočimo tiste, ki bi hoteli pridobiti naše revolucije potepati.

Posebno še članom ZRVS mora biti jasno, da družbeno politično izobraževanje ni samo sebi namen, temveč je zelo pomembno za varovanje tistega, za kar je padlo 1.700.000 ljudi.

Milan Drčar

Novi mikalniki

V mesecu novembru sta bila usposobljena za proizvodnjo dva nova mikalnika. S po-

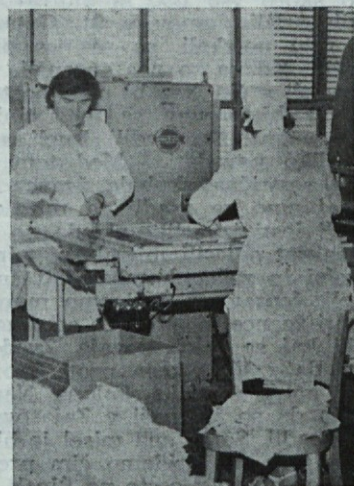

večanjem proizvodnje sanitetne vate se krepijo tudi zahteve po večji kakovosti tovrstnih izdelkov. Za dosego tega cilja je treba vedeti, kaj vse vpliva na kvaliteto sanitetne vate.

Vsem bralcem
želi uredniški
odbor Tosame
stečno
in uspešno
novo leto
1976

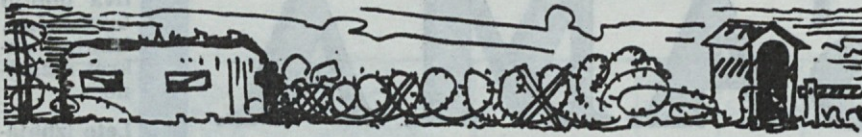
Naš razgovor v konfekciji

Zadnjič so sodelovali s svojimi odgovori zaposleni v oddelku traktokalnice, tokrat pa objavljamo pogovor, ki je bil v oddelku konfekcije. Pogovor je tekel zlasti o temah, ki smo jim priča vsi zaposleni v Tosami.

Pred več kot tridesetimi leti

Med Nemci in kozaki

Bilo je nekako sredi septembra 1944. leta. Bila sem premeščena kot bolničarka iz Kamniško-zasavskega odreda v specialni bataljon v gornjo Savinjsko dolino.

Takrat so naše brigade s srditimi boji pregnali sovražnika iz vseh važnih postojank Gornjega gradu, Ljubnega in Luč. Tako je bila gornja Savinjska dolina za nekaj časa osvobodjena.

Specialni bataljon je bil takrat v Radmirju. To ni bila borbena edinica. Bataljon je imel nalogo, da je dobival vezo z zavezniškimi letali, ki so nam iz avionov s padali pošiljali orožje, municijo, hrano in obleke. V Radmirju je bil zelo primeren teren za sprejem padal in za hitro odpremo v varna skrivališča. Seveda se je to delalo samo ponoči z dogovorjenim znakom, z ognjem. Morate si misliti kakšno veselje je bilo to za partizane. Če se je posrečilo, da smo se s signali hitro sporazumeli in so začela padati padala, smo bili do solz srečni.

V začetku decembra je prišla v Radmirje Šlandrova brigada in tam ostala nekaj dni. V tej brigadi sta bila tudi dva moja sorodnika. Z njimi smo se dogovorili, da bomo nosili vsak v svoji edinici za dovoljenje. Dobili smo dovoljenje, da gremo čez hribe domov, da se malo oskrbimo z nogavicami in toplim perilom za zimo, seveda pod pogojem, da se takoj vrnemo. Kako sem bila vesela, saj že nisem bila doma več kot pol leta. Hodili smo skoro vso noč in zjutraj ob štirih prišli domov v Št. Gotard. Ko smo potrkali, so se nas prestrašili. Ko pa so nas spoznali, niso vedeli s čim vse bi nam postregli. Na hitro smo se med tihim pogovorom malo uredili. Imeli smo si veliko povedati. Med tem je moja sestrična skuhala žgance. A komaj smo se vsedli za mizo in ničeli iesti iz velike skleda, so se na enkrat oglasili mitraljezi, minometalci in ročne bombe. Kaj smo hoteli, čeprav ne radi smo morali pustiti žgance in oditi, da smo ugotovili kaj se sploh dogaja. Zvedeli smo, da z Vranskega proti Trojanam prodira velika kolona Nemcev in da so jih naši v Zajasovniku napadli. Samo ena misel je bila v nas treh, da pridemo čim preje pri Trojanah čez cesto na Šipek in

čez hribe v Radmirje vsak k svoji edinici. Tam je bilo tudi vse v pripravljenosti, ker so dobili obvestilo, da Nemci prodirajo proti gornji Savinjski dolini. Brigade so šle vse v zasedo, da bi zavrnili sovražnika. Nemcev je bilo čedalje več. Naši jih kljub nadčloveški požrtvovalnosti niso mogli več zadržati. Tako se je moral tudi naš specialni bataljon umakniti iz Radmirja. Nismo mogli več sprejemati zavezniških padal. Spominjam se, da smo dobili zadnja raznobarna padala nekje nad Radmirjem sredi popoldneva, ko je bilo že malo snega.

Nemci so nenehno prodirali in zasedli vso gornjo Savinjsko dolino. Tako so se za partizanske edince začeli hudi časi. Nemci so bili povsod pa tudi belogardisti. Vedeli so, da se bliža popoln poraz Hitlerjeve vojske, zato so se še s hujšo brutalnostjo vrgli zadnji bes nas osvobodilno vojsko.

Zima se je začela in bilo je že kar precej snega. Okupator nam je postavljaj povsod zasede. Večkrat smo bežali, da nismo vedeli kam. Naš bataljon se je začel manjšati. Nekaj se jih je priključilo brigadi, nekaj jih je padlo, ostali smo se zatekli v pastirske staje, pa tudi tam so nas Nemci iznenadili. Spali smo največ stoje ali pa smo nalomili smrekovih vej in jih položili na sneg, kjer smo lahko malo poležali. Hodili smo po Menini, Mali in veliki planini do Krvavca. To je trajalo do februarja.

Kuhali smo po enkrat na dan, večkrat pa tudi dva ali tri dni nič, ker nismo smeli zakuriti, da nas sovražnik ne bi zasledil. Začelo nam je tudi zmanjkovati hrane. Spominjam se, da nismo imeli nič hrane, pa tudi jedli že nismo dva dni. Komandir je ukazal naj eden ubije konja, ki nam je nosil kotel

za kuhanje. Oglasili so se borci naj še malo počakajo, da bi le poskusili pritiv dolino, če bi dobili kaj hrane. Javilo se je nekaj borcev, med njimi sem bila tudi jaz, da gremo iskat hrano. To je bilo 19. decembra, ko sem imela ravno rojstni dan. Pot je bila dolga, prišli smo do Motnika. Šli smo čez pokopališče, da bi bilo bolj varno, pa smo se zmotili. Padli smo v zasedo, napadli so nas ruski kozaki. K sreči ni bil nihče ranjen. V vasi Brezovica smo dobili toliko hrane, da smo vsi nesli. Meni je neka stara ženica dala še kos kruha in jabolka, kar smo si razdelili in med potjo pojedli. Vrnili smo se po drugi poti in naslednji dan srečno prišli do čete. Borci so nas že teško čakali. Toda kuhati spet nismo mogli, ker so bili v bližini Nemci. Tako je počasi mineval čas in leto 1944 je šlo h koncu. Novoletno noč smo preživeli na Krvavcu in gledali proti Ljubljani, ki je bila vsa razsvetljena. Iz vseh nas je prekipela samo ena želja, da bi nam vsaj to leto prineslo težko pričakovano svobodo. Za novo leto smo ubili konja in za večerjo popili neslano juho, ker nismo imeli soli. Meso je bilo tako trdo, da se ni dalo jesti. Tako sem se prebijala do februarja in tudi močno ozebla. Roke in noge sem imela vse ognjene, tako da se nisem mogla več obuti. Poleg tega pa je zapadlo toliko snega, da nam je bil včasih do pasu. Videla sem, da ne bom mogla več zdržati. Da bi šla v kakšno partizansko bolnico takrat ni bilo mogoče. Prošila sem kurirja, naj me spremni do njihove javke, da bom dobila vezo za Moravce. Tako sem še kar srečno prišla do Peč, od tam pa do Izlak, od kodar so mi poznane tovarišice pomagale po skrivnih poteh priti domov.

Doma so mi napravili v senu skrivališče, kamor so me peljali sredi noči. Tam sem bila en teden v največji tišini. Toda tudi tukaj je bilo nevarno, da bi me nemške in kozaške patrolje našle, ker so prihajale stalno v vas in komaj dva kilometra oddaljene postojanke. Zato so mi domači izprosili pri sorodnikih na Štajerskem blizu Braslovč, da so me sprejeli. Tam sem dobila malo bolj varno zavetje, da sem si lahko vsaj malo previjala in zdravila boleče gnojne rane. Tako sem tudi v temu kraju dočakala svobodo.

Spomini partizanke: N. K.

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOSAMA se iskreno zahvaljujem za obisk in darilo na domu moje-ga moža.

JELKA VOLČINI

ZAHVALA

Samoupravnim organom se naj-prisrčneje zahvaljujem, da so mi omogočili oziroma odobrili koristno zdravljenje v Dolenjskih Toplicah. Z boljšim počutjem bom vsekakor več doprinesla družbi in sebi.

Še enkrat prisrčna zahvala za razumevanje.

ZABRET TILKA

Postopek konstituiranja temeljne organizacije združenega dela

V naši delovni organizaciji smo se odločili, da ustanovimo dve temeljni organizaciji združenega dela. To svojo odločitev smo izrazili na zborih, ki so bili 14. 11. 1975. Na teh zborih so bili sprejeti sklepi, da se proizvodni oddelki organizirajo v TOZD »Saniteta« in TOZD »Filtri«. Na kratko pogledimo, kakšen je nadaljni postopek:

Najprej je potrebno priglasiti sklep o ustanovitvi TOZD pri Okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani. To je tako imenovana predzaznamba sklepa, katera je le začasna.

Delavci v TOZD sprejmejo čimprej začasni statutarni sklep, v katerem uredijo najnujnejša vprašanja. Takšno vprašanje je prav go-

tovo volitev delavskega sveta temeljne organizacije.

S tem, ko je sprejet statutarni sklep, je končana prva faza konstituiranja TOZD.

Druga osrednja faza je samoupravni sporazum o združevanju v delovno organizacijo, v kateri so združene temeljne organizacije. Ta akt je najvišji akt v delovni organizaciji in z njim morajo biti vsklajeni vsi ostali akti, tudi statut delovne organizacije. Med ostalimi elementi samoupravnega sporazuma o združevanju so pomemben element skupni posli, kateri se bodo opravljali skupno za vse temeljne organizacije. Prav tako pa se določijo službe, ki bodo te skupne

posle opravljale — skupne službe. V samoupravnem sporazumu o združevanju so tudi določbe o skupnem organu upravljanja, ki je praviloma delavski svet. Ko je izvoljen delavski svet delovne organizacije, je končana druga faza konstituiranja.

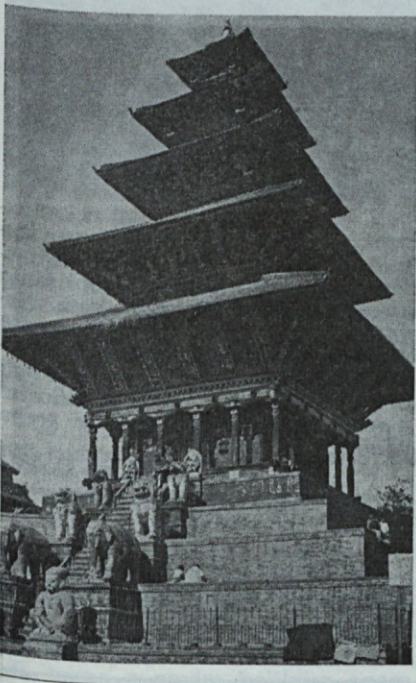
Tretja faza, ki je zadnja, obsega sprejemanje statuta temeljnih organizacij in statuta delovne organizacije. Statut delovne organizacije mora biti sprejet najkasneje v 60 dneh od sprejetja samoupravnega sporazuma o združevanju.

Po končanem konstituiranju in sicer v 15 dneh je treba predložiti priglasitev za vpis konstituiranja v sodni register. Posledica vpisa je v tem, da smejo delovna organizacija in temeljne organizacije v njeni sestavi skladno s samoupravnim sporazumom o združevanju, sklepati pogodbe in opravljati druga pravna dejanja v odnosih z drugimi v okviru svojega poslovnega predmeta.

A. F.

Tosama in Himalaja

Našo himalajsko odpravo, ki je osvojila vrh Makalu, smo oskrbeli s sanitetnim materialom. Zato so se nas spomnili in nam poslali poždrave.

Zaključuje se predlog razvojnega programa 1976-1980

Vključeni v vsedružbeno akcijo, zaključujemo predlog strokovnih služb o možnostih razvoja naše tovarne za naslednjih pet let, ki bo dan v javno obravnavo na zборе.

Predlog je kasen, ker niti kadrovska zasedba posameznih služb ni odgovarjala temu obsežnemu delu, (obenem so bili ponekod še kadrovske premilki), po drugi strani pa tudi razvojna miselnost oziroma razvojna organiziranost v naši tovarni še ni tako oblikovana, kot bi bilo potrebno tako veliki delovni organizaciji s takšno pestro dejavnostjo. Lahko rečemo, da je bilo to obsežno delo tudi vsem v zadnji poduk, da se morajo strokovne službe prostorsko in kadrovsko tako organizirati, da bodo ažurno in kvalitetno kos svojim obveznostim, ne pa da vedno visi nad njimi mora kasnitve.

Nekateri v tovarni že poznamo nov predlog zveznega zakona o družbenem planiranju, ki načrtovanju polaga veliko večjo obveznost, kot se je v površnih glavah smatrala doslej. Z njim se bodo seznanili v okviru pravkar ustanovljenih TOZD vsi zaposleni in tako tudi spoznali nova izhodišča in smeri planiranja — torej obveznosti do načrtnega dela, ki se mu radi izognemo ali rešujemo na hitro in površno.

Tudi v tem listu se bomo še srečali z vsebino zakona, tokrat pa

se le, predno pride predlog razvojnega programa v obravnavo, posvetimo nekaterim njegovim bistvenim vsebinskim točkam.

Osnovna značilnost je, da se v okviru obeh TOZD pričakuje razvojna dinamika le za saniteto, medtem ko naj bi filtri obstali na sedanjem nivoju, ker tobačne tovarne vse bolj prehajajo na lastno proizvodnjo. Za filtre bo treba poskrbeti neko dodatno proizvodnjo, ki jim bo dvigovala gospodarnost.

Druga značilnost je, da na začetku programiranega obdobja ne moremo pričakovati tako dobrih rezultatov kot, na primer, letošnje leto, stanje pa se bo potem zopet izboljševalo.

Potrebno bo več velikih investicij, ki bodo namenjene po eni strani razširitvi naše prodajne skladiščne mreže, po drugi strani pa modernizaciji naše proizvodnje, bolj intenzivni zaposlenosti ter novi tehnologiji.

Prav nova tehnologija bo tudi zmanjšala naš uvoz, s čimer se bomo pomembno vključili v stabilizacijska prizadevanja, omogočili pa si bomo širši vstop v moderno saniteto.

Nič več se tudi ne bomo mogli izogibati in prelagati še vnaprej gradnjo novega upravnega posloja. Zaposleni v proizvodnji so morali premalo seznanjeni z utesnitvijo (Nadaljevanje na strani 4)

Novi mikalniki in kakovost sanitetne vate

V mesecu novembru sta bila usposobljena za proizvodnjo dva nova dvometerska mikalnika BEFAMA. S povečanjem proizvodnje sanitetne vate pa se krepijo zahteve po izboljšanju kakovosti. Da bi dosegli ta cilj je treba vedeti kaj vse vpliva na dobro kvaliteto sanitetne vate, šele takrat bomo lahko uspešno ukrepali.

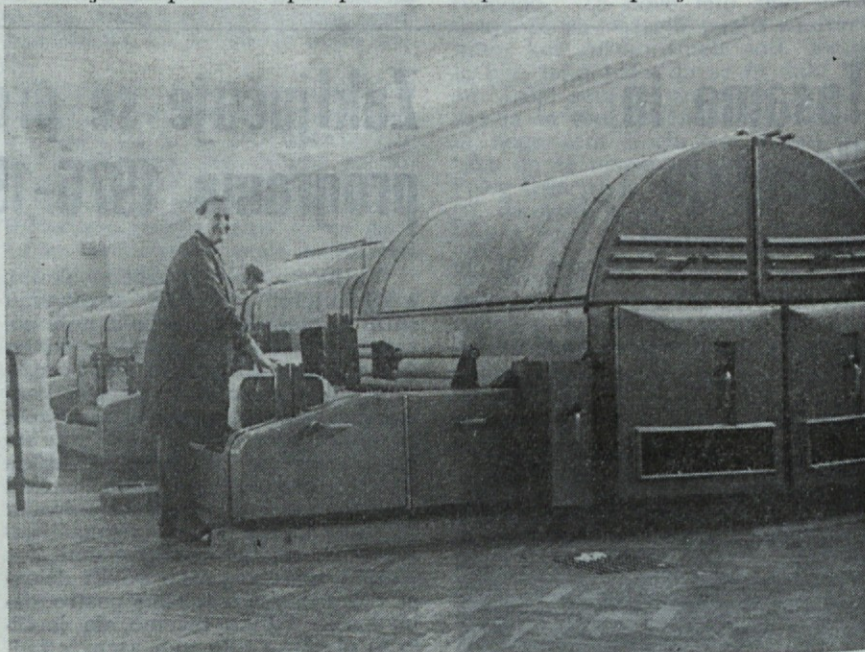
Najprej se moramo ustaviti pri surovinah. Takoj lahko ugotovimo, da se ne držimo v planu predvidenih surovin. Za sanitetno vato uporabljamo samo bombažna vlakna, v tovarni pa ni čistilnega stroja za surov bombaž. Zato nam predstavlja normalni bombaž s svojimi rastlinskimi primesmi glavni vir trdih delcev v sanitetni vati, katerih po predpisih ne sme biti. Zaradi dolžine vlaken je uporaba normalnega bombaža nujna, saj učvrsti kopreno, da se na ločnem oblikovalcu ne trga. Izčeski, ki jih uporabljamo poleg bombažnih vlaken normalne predilniške dolžine, so sicer brez rastlinskih premesi, zaradi krajše dolžine pa se koprena trga. Zaradi različnih vzrokov, ki jih tu ne bi navajal predelujemo zelo različne mešanice teh dveh surovin. Ker so mešanice v glavnem naključne, seveda ne moremo razdalj mikalnih oblog prilagajati dolžinam vlaken. V glavnem so te razdalje že tovarniško določene in jih je moč le malenkostno spreminjati. S tem smo prešli na drug pogoj za kakovostne izdelke, to so stroji. Z izjemo 5 starih strojev imamo v izdelku mikalnike ene same firme, to je BEFAME. Stroji se med seboj glede na letnico izdelave razlikujejo po konstrukciji (kar nam predstavlja problem pri naročanju rezervnih delov), ne pa tehnološko, saj sta tako kakovost vate kot količina približno enaki. Stroji so v

glavnem dobro vzdrževani. Nove obloge na katere postopoma že prehajamo imajo namesto žice z okroglim presekom, žico z jajčastim ali bikonveksnim presekom. Pričakujemo, da bo obloga s takšnimi iglicami bolj učinkovito razčesalamikala in se bomo tako nekoliko približali zelo strogemu normativu, ki dovoljuje 10 vozlov v kopreni velikosti 1 kvadratnega decimetra. Na žalost moram povedati, da je naša koprena včasih vsa posuta s takimi mehkiimi vozli.

Stroji nam nudijo seveda še eno možnost za zboljšanje kakovosti, in to je manjša dovajanja bombažnega runa v mikalnik. Jasno pa je, da bi zmanjšanje količine na 1/2 sedanje proizvodnje pri dosti boljši kvaliteti močno prizadelo naše kupce, saj še sedaj komaj uspevamo zadovoljiti kupce. Če predpostav-

Naj ob tej priložnosti omenim še problem teže paketov sanitetne vate. Posebej je tu mišljena tako imenovana cik-cak vata.

Stroja, ki ju imamo, konstrukcijsko nista popolna, saj se teža vate v vrečki nastavlja ročno prek gumba s katerim se uravnava čas ustavitve enega od obeh parov valjčkov, ki pramen pred plisiranjem odtrgata. Pri velikih količinah vate, ki gre v desetine ton se seveda ne moremo zadovoljiti s tako nastavitvijo saj izgubljam o tem lepe denarje. Z domačimi strokovnjaki in sodelavci iz kakšnega instituta (Jožef Stefan) bi lahko vgradili merilno napravo, ki bi avtomatsko ugotavljala količino vate in ustavljala valje pri vedno enaki teži ter odstopanjih, ki bi gotove v pol leta amortizirala nabavo take naprave. Ta zapis je seveda v naj-

ZAKLJUČUJE SE PREDLOG RAZVOJNEGA PROGRAMA 1976 — 1980

jo strokovnih služb, kar sem mimogrede omenil že uvodoma — in dokler ne bodo tudi te službe imele znosnih pogojev za delo, da bodo kos nalogam, ki jih bodo postavljali pred njih TOZD in družba, tudi ni mogoče pričakovati pravega razvoja poedinih TOZD. Proizvodnja je namreč že zdavnaj prerasla zmogljivosti teh služb.

Toliko zaenkrat o bistvenih lastnostih razvojnega programa. Podrobneje se bomo z njimi seznanili na zborih delovnih ljudi.

T. L.

ljamo, da bo kakovost svitkov vedno primerna in ne bomo dobili prevlažnega materiala, oziroma skupaj zlepljenih vlaken, kar nam uničuje mikalne obloge, bi za boljšo kakovost morali misliti na tandeme mikalnikov. To je povezava dveh mikalnikov v eno linijo (kar imajo npr. v NIVI Novi Sad), tako da bi zmikana koprene z enega mikalnika prešla na drugi mikalnik s finejšo mikalno oblogo.

Kakovostno vato bi tako lahko delali brez močnejšega pada proizvodnje le ob upoštevanju vseh naštetih pogojev. Glede ljudi, ki strojem strežejo, lahko trdim, da so dovolj strokovni, da pri sedanjih pogojih iztisnejo iz strojev največ glede kakovosti in količin.

bolj skopih besedah podal nekaj zamisli, ki so vredne poglobljene študije, v kolikor smo dejansko pripravljene ukrepati za izboljšanje kakovosti naše sanitetne vate. Navsezadnje je čas priznati, da se samo z zahtevami po boljši kakovosti ta kljub trudu neposrednih proizvajalcev ne more v zadostni meri poboljšati, ampak je treba problem rešiti celovito.

Viljem Dolenc

ZAHVALA

Ob izgubi svojega očeta se vsem sodelavcem zahvaljujem za izraze sožalja in podarjeno cvetje.

FRANC CERAR

Izplačevanje OD na knjižice

Vsakdanje življenje nam kaže, da nihče že prvi dan po prejemu osebnega dohodka ne potroši vsega denarja, marveč ga preudarno razporedi tako, da z njim pokriva izdatke preko celega meseca, nekaj pa ga hrani tudi za daljšo dobo v primerih nakupa trajnih dobrin.

Z namenom, da se to spoznanje in način trošenja denarja uporabi v korist delavca in podjetja ter v končni fazi tudi v splošno korist, je Ljubljanska banka uvedla izplačevanje osebnih dohodkov na hranilne knjižice.

Prednost izplačevanja osebnih dohodkov na hranilne knjižice so predvsem v tem, da denar bolj napredvemo, ker se ne moremo črtno trošimo, ker se ne moremo predajati trenutnim nagibom. Isto-

časno je denar zavarovan pred izgubo ali krajo, poleg tega pa si zagotovimo še dodatni dohodek, ker nam banka prizna obresti.

Tudi v našo delovno organizacijo je prodrlo spoznanje, da s prehodom ziplačevanja osebnih dohodkov na knjižice ne moremo več odlašati. V ta namen se je na strokovnem kolegiju in OMR izoblikoval sledeči predlog:

1. Osebne dohodke bomo pričeli izplačevati na hranilne knjižice s 1. 1. 1976.
2. Prenos na knjižice bo delen in sicer tako, da bo vsak dobil na dan izplačila 1.000,00 din v roke, preostali pa se bo prenesel na hranilno knjižico. S tem se bo omogočilo, da nam ne bo treba

že prve dni tekati na pošto ali banko po denar.

3. Hranilne vloge ali osebne dohodke bomo lahko vpisovali v knjižice v podjetju, dočim pa bomo morali denar dvigovati na pošti ali banki. To bo tudi olajšano, ker se v začetku leta 1976 predvideva otvoritev pošte in ekspoziture banke na Viru, tako, da bomo lahko dvignili denar brez čakanja v vrsti.

Delovnim ljudem Tosame predlagamo, da sprejmejo sklep o delnem prenosu osebnih dohodkov na knjižice tako kot je predlano, ker je to v korist nas samih, delovne organizacije in družbe.

J. L.

Naš razgovor

V prejšnji številki Tosame, smo se v rubriki »Naš razgovor« srečali s sodelavci iz traktokalnice. To pot pa sem obiskala delavke v »belem«, eno nadstropje višje — da uganili ste, bila sem med sodelavkami v konfekciji.

Najprej se oglasim pri vodji oddelka, tov. Lojzki Rojc, ki me ljubezljivo sprejme in na kratko predstavi njihov oddelek.

»Pred leti sta bila v sklopu našega oddelka tudi oddelek cigaret nih filtrov in malkalnica. Sedanji naš asortiman pa obsega v glavnem izdelke iz gaze, izdelke za nego dojenčka, obliže, mavčeve ovoje in tiskarno.

Pri tej proizvodnji zaposlujejo skoraj 200 delavk, k bruto dohodku vrednostne proizvodnje pa prispevamo cca 25 %.

Seveda se naš asortiman vzporedno z modernizacijo tudi izpopolnjuje. Trenutno smo pričeli z novim izdelkom — hlačke za dojenčke — blago — folija. Na oko so zelo prijetne in primerne vzorca in upamo, da bomo z njimi osvojili trg.

Drugih, novih artiklov ne pripravljamo, ker smo v veliki stiski s prostorom. Bedimo pa nad tem, da bi delo čimbolj mehanizirali, ker je pri našem procesu proizvodnje še velik del ročnega dela.

Ročno delo je drago in seveda ne tako produktivno.

Tudi predpriprave osnov so slabe — beljenje tkanin — in menim, da bomo z novim belilnim aparatom

dosegli boljše delo pri predpripravi materiala.

Drugi problem, s katerim se srečuje naš oddelek je tudi pomanjkanje priročnih skladišč, ki nam ne omogočijo, da bi izdelovali serijsko, saj včasih delavcu komajda omogočimo oz. nudimo najnujnejši delovni prostor.

»Z ozirom na to, da zaposlujete v glavnem delavke, ki imajo poleg obveznosti na delovnem

mestu še obveznosti do družine — kako skušate to uskladiti, da je zadovoljstvo na obeh straneh?«

»Res je, da v našem oddelku zaposlujejo v glavnem žene, matere in pa bolehnjše delavke.«

Otroško varstvo vemo, da obstaja le v eni izmeni in kaj storiti v tem primeru, je jasno. Razporediti delo tako, da bo teklo nemoteno da bodo matere, bolehnjše delavke in delavke, ki se dopolnilno izobražujejo, delale le na prvi izmeni, in pri tem upoštevati postavljene plan, verjamite, da ni lahko.«

Ko govoriva o varstvu otrok, ki je še vedno zelo pereč problem, ne le v naši tovarni, temveč v celi občini, poudari, da bi se morali še bolj zavzeti za reševanje takega (Nadaljevanje na strani 6)

otroškega varstva, ki bo omogočilo materam delo tudi na več oz. 2-izmensko delo. Naši delegati na skupščini so že sprožili ta problem in jim je bilo pojasnjeno, da bo varstvo otrok organizirano tudi v popoldanski izmeni, v kolikor bo dovolj otrok v skupini.

Ko pogovor nadaljujeva in se ustaviva pri tem ali onem procesu dela, zopet naletiva na probleme, ki trkajo na čimprejšnjo ureditev samih prostorov. Torej, tudi v tem oddelku težko pričakujejo nove proizvodne prostore.

Kako je vse povezano s tem osnovnim pogojem, si prej sploh ne moreš predstavljati. Zasedaj, pa pravi vodja oddelka, da vse to premostijo z razumevanjem in dobro voljo, v prepričanju na skorajšnje rešitve!

Na kraju najinega pogovora je tov. Lojzka poudarila, da si bomo z varčevanjem, zmanjšanjem odpadkov, razumevanjem med seboj, torej prizadevanjem slehernega na svojem delovnem področju, zagotovili še boljše rezultate!

Razgovor sem nadaljevala z vodjo skupine pri izdelavi Mölny hlačk, tov. MARO HABJAN — našo dolgoletno sodelavko, od vsega začetka proizvodnje hlačk se ukvarja s tem delom. Bila je tudi na praksi v Avstriji in kako poteka njihovo delo skupine, ki šteje približno 30 delavka, pa prisluhnimo.

»Kot veste, je proizvodnja Mölny hlačk vezana na uvoz materiala in zato smo imeli pred nedavnim nekoliko težav, ker so bili zaradi pomanjkanja tega ali onega materiala zastoji.

Ko smo pričeli s proizvodnjo hlačk, je bila ta skoraj v celoti ročna, danes, ko smo delo avtomatizirali, je seveda drugače.

Razlika v količini je precejšnja, saj je poleg skoraj povsem strojnega dela, izkoriščenost avtomatov popolna.

Norme so sprejemljive in smo z nagrajevanjem zadovoljne, čeprav

to še ne pomeni, da ne bi želele zaslužiti še več.

»Se vam pojavljajo pogoste reklamacije izdelka?«

»Pri tolikih tisočih kajpak nastane tudi kakšna napaka, vendar pa reklamacij skorajda ni.«

»Pravite, da vaša skupina dela složno, da se včasih »zatakne« pri nabavi materiala, se srečujete še s katerimi težavami?«

»No, ja, rekla bi, da nam primanjkuje prostora, tako da moramo material nabavljati sprotno, za vsak dan, namesto, da bi ga nabavljali vsaj tedensko. Vendar pa razumemo današnje stanje in upamo na boljši jutrišnji dan, saj delamo z veseljem in dobro voljo in se vsakega uspeha posebej veselimo.«

»Pričeli ste s proizvodnjo BEBI hlačk, katerih na trgu še ni moč dobiti — pa še nekaj besed, prosim, o tem artiklu.«

»To so hlačke folija-blogo, prijetne zunanosti, praktične in upam, da bodo mamice navdušene nad tem novim izdelkom. Pogovarjali smo se tudi, da bi v istem vzorcu hlačke dopolnili z majčko in kapico.«

»Ni dolgo, ko smo se na zborih odločili oz. razdelili na TOZD. Kako vi osebno in vaša delovna skupina gledate na ustanavljanje temeljnih organizacij ZD?«

»Če bi jaz, sama, odločala o tem, potem bi ostali celota.

Vendar pa na vse obljubljeni — to je večja produktivnost, zmanjšanje stroškov, večji zaslužek, naj bo tako, kot smo se odločili. Kljub temu pa poudarjam, da tudi ta delitev ne bo pripomogla k boljšim rezultatom, če se vsak posameznik ne bo zavedal, da moramo narediti še več in še kvalitetnejše in da bodo odpadki čimmanjši.«

Na kraju se še pohvali s svojo delovno skupino in pravi, da se lepo razumejo, složno delajo in si prizadevajo, da bi s to vrstjo proizvodnje čim več pripomogle k razvoju naše Tosame.«

MILENA KRŽANOVA — je bila naslednja sogovornica.

Že od vsega začetka je pri mavčevih ovojih, seveda, ko je bila izdelava še ročna.

Drugače so zadovoljne z delom, le malo zahtevnejše pogoje imajo, kot na ostalih delovnih mestih v konfekciji. Mavec, ki se useda na dihala in jih draži, in obleke uničijo več. Sicer pa pravi, da bodo prejemale po en kos delovne oble-

ke več, tako, da malo boljše bo že. Pa tudi mleko, po pol litra dnevno, prejemale, z ozirom na zahtevnejše pogoje dela.

Tudi delavke pri mavčevih že težko čakajo na večji prostor, saj bo potem koncentracija mavca v zraku manjša in se bo lažje delalo.

»Večkrat je bilo obljubljeni, da se bomo preselile v druge delovne prostore, a še vedno čakamo. Razumemo, da je v podjetju na sploh težko s prostori, zato z razumevanjem čakamo tistega dne, ko se bodo obljube uresničile.«

Ste z materialom zadovoljne, pa norma, jo lahko dosegate?«

»Z materialom smo zadovoljne, z normo pa je tako; v tem mesecu so izvedli popravek norme, ker smo jo preveč presevale. No, 10. bomo videle kako debela bo kuverta.«

»Odločili smo se, da ustanovimo TOZD — kaj vaša delovna skupina meni ob tem koraku?«

»Ne vem, vendar malo dvomim, da bodo rezultati boljši z delitvijo podjetja, čeprav ti narekujejo, da napravimo več delov naše celote.

Seveda pa si vse želimo, da bi z ustanovitvijo več TOZD dosegli več, da bomo vedeli za kaj smo napravili delitev podjetja.

Poudarila bi, da moramo popraviti delovno disciplino, ki je pogoj za boljše delo in moramo pripomniti, da je ta precej oslabela. Saj ne moremo primerjati časov, ko sem prišla v tovarno — pri tem mislim — odnos do dela.

Red in disciplina bi morala spremljati slehernega, na vsakem delovnem mestu. V naši delovni skupini smo zelo zadovoljne, razumemo se lepo, le to bi želele, da bi se nam še kaj »primaknilo« na težje pogoje dela.

(Nadaljevanje na strani 7)

LENČKOVA MALČI — skupina za izdelavo obližev.

Tov. Malči poznam, da je vedno dobre volje, vendar tokrat je prišla na razgovor nerazpoložena. Kaj kmalu mi je bilo jasno — Malči so ta dan izredno »nagajali« stroji. Slabo voljo hitro preženeva in začneva s pogovorom.

V Tosami je že 25. leto in od kar smo pričeli uvajati pred 15. leti v našo proizvodnjo nov artikel — obliže (le pakiranje), je zvesta temu delu. Prvo rezanje in pakiranje Tosamaplasta je bilo ročno. Danes, razen večjih dimenzij, delo poteka popolnoma strojno.

Ta delovna skupina šteje, kar je odvisno od naročil obližev, do 10 delavk. »Delam kot strojnik«, pravi Malči, »in sem z delom kot so-

delavkami nadvse zadovoljna. Vendar, če se stroj pokvari ali ni materiala in sem premeščena na drugo delovno mesto, na katerem prejmem manjše OD, pa mi ni vseeno.

Tudi ostalim delavkam ne, saj smo v glavnem »stare«, ki že štejemo leta za pokoj. Zato bi želele, da bi se uredilo to tako, da me bi bile nezadovoljne, da bi bila naša pokojninska osnova večja! Saj razumete ne, nismo me krive, če stroj utihne ali če ni materiala.

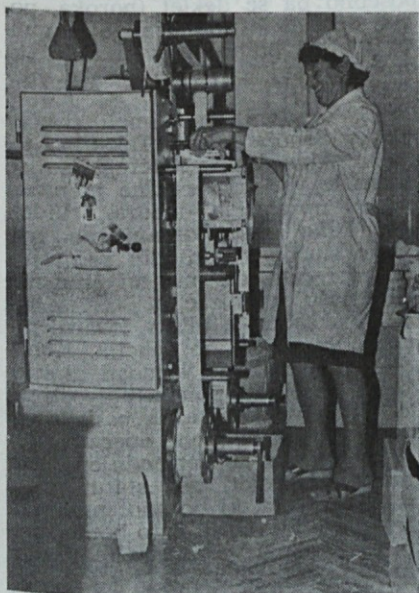
»Pred nami je sprejem novega pravilnika o delitvi OD. Kakšne pripombe nanj ima vaša delovna skupina?«

»V glavnem se z novim predlogom strinjamo, pripombe imamo le na dodatek na stalnost, ki naj ne bi bil procentualen. Rekla bi le to, ne bi želele biti prikrajšane tiste delavke, ki smo že dolga leta v podjetju in menimo, da smo s svojim delom tudi nekaj pripomogle k današnji Tosami.

Če se bodo naše želje upoštevale, bomo delale še z večjim veseljem in zagnanostjo!« Mi je na koncu potrdila Malči.

Hvala vam za kramljanje, le žal mi je, da nisem uspela na razgovor povabiti še več sodelavk iz tega tako urejenega in prijetnega oddelka!

B. V.

Pomen stabilizacije v našem podjetju in gospodarstvu

Vsakihih toliko let nastopi gospodarska kriza, ki prizadene vse države, zlasti pa nerazvite in dežele v razvoju. Države, ki so industrijsko razvite in imajo močan industrijski potencial ter razvita druga področja gospodarstva, gospodarske krize lažje in hitreje premagajo. Tudi naša dežela ni imuna napram gospodarskim tokovom sveta, saj je znano, da veliko izvažamo, še več pa uvažamo. Tako gospodarjenje pelje v negativno bilanco. Naša zunanje trgovinska bilanca je bila iz leta v leto slabša. Inflacija se je vsako leto stopnjeva-

la in naša valuta je bila čedalje manj stabilna in vredna. Vzrok inflacije je bilo tudi nesorazmerno višanje cen nekaterih proizvodov ker je povpraševanje bilo večje od ponudbe. Zaradi navedenih procesov so državni in družbeno politični organi v državnih merilih izdali ustrezne ukrepe v cilju, stabilizacije našega gospodarstva. Ti ukrepi so prizadeli zlasti tista podjetja, ki so bila s svojo proizvodnjo vezana na uvoz surovin, ker jih je na domačem trgu primanjkovalo ali pa je uvoz teh surovin bil cenejši kakor jih bi kupili doma. To pa ka-

že na neenakomerni razvoj industrije pri nas. Ukrepi države o omejitvi uvoza in poudarek na domači proizvodnji ter investicije v nerazvite panoge bodo pomembno vplivali k stabilizaciji gospodarstva. Urediti je potrebno tudi paritetno razmerje med cenami industrijskih in kmetijskih proizvodov, ker obstaja tendenca rasti (prehrambenih) kmetijskih proizvodov, ker je povpraševanje večje od ponudbe.

Taki ukrepi so se takoj pričeli izvajati v republikah, občinah, delovnih organizacijah. Tudi krajev-

(Nadaljevanje na strani 8)

ne skupnosti ne bodo mogle izostati.

V naši delovni organizaciji smo takoj pristopili k razpravi predsedniki samoupravnih organov in družbeno političnih organizacij, kako se vključiti v stabilizacijske ukrepe tudi v našem podjetju. Tudi zborni organizacijskih enot so 1. 8. tega leta obravnavali ter potrdili že oblikovan program varčevanja in racionalnega gospodarjenja, ki ga je sestavil odbor, kateremu je predsedoval tov. Slavko Bajec. Delavski svet pa je ugotovil, da se je celotni kolektiv odločil dosledno izvajati omenjeni program, da bi prispeval čimveč k stabilizaciji celotnega gospodarstva. V našem omenjenem programu zasledimo zelo pomembne ekonomske in gospodarske ter samoupravne naloge ter njih nosilce, ki so dolžni dosledno izvajati pred njih postavljene naloge takoj in s takim načinom dela nadaljevati tudi v prihodnje. Vsaka služba, sektor, oddelek in posamezniki so zajeti v stabilizacijskem programu našega podjetja, ker se globoko zavedamo, da bo uspeh in dosledno izvajanje nalog prispevalo svoj delež k varčnem gospodarjenju. Pomembna je delitev dobič-

ka na osebni dohodek (stimulacija) in v sklade, zlasti v sklad za investicije, s katerimi bomo povečali obseg proizvodnje, večja bo količina dobrin za kritje naših in družbenih potreb. Investicije morajo biti racionalne, s predvidevanjem čim manj odpadkov in racionalno porabo surovin.

V našem gospodarstvu je za stabilizacijo pomembno: povečati produktivnost dela v vseh panogah (zlasti v nerazvitih), zniževati stroške na proizvod, investicije v nerazvite panoge, ki bodo zmanjšale uvoz in povečati izvoz, zagotoviti vsem panogam enake pogoje gospodarjenja (boj proti monopolom) kar bomo dosegli z družbenim reguliranjem našega gospodarstva.

Ukrepi za stabilizacijo bodo zagotovili večji družbeni standard, povečala se bo količina dobrin za kritje družbenih potreb, cene se bodo ustalile (stabilizirale). Potrudili se bomo in premagali tudi to oviro, k lepšem življenju in izšli kot zmagovalec, ker se zavedamo, da vse kar delamo, delamo za sebe, za našo socialistično skupnost in za naš lepši jutrišnji dan.

P. M.

Delo našega gasilskega društva

V letošnjem letu smo se udeležili treh tekmovanj in sicer: tekmovanja v Šaleku ter meddruštvenih tekmovanj v Litiji in Radomljah. Kakšne rezultate smo dosegli v Šaleku, sem opisal že v eni prejšnjih številkih TOSAME.

V Radomljah sta nastopili dve

moški in ena ženska desetina. Od 22 nastopajočih je naša prva moška desetina dosegla tretje in druga, mlajša osmo mesto. Ženska desetina je dosegla prvo mesto.

V Litijo so nas povabili iz Predilnice, ker imamo z njimi že dolgoletno poslovno sodelovanje. Zo-

pet so tekmovali; dve moški desetini in ena ženska. Pri hudi konkurenci 21 nastopajočih smo dosegli naslednje rezultate; prva moška desetina je bila druga, druga moška desetina peta in ženska desetina zopet prva.

Iz rezultatov se vidi, da so naše gasilke zelo aktivne ne le pri delu v tovarni, temveč tudi pri gasilskem društvu. Vidimo torej, da ima ženska-gasilka v naši organizaciji združenega dela veliko dela tudi v operativi. Žal je to delo le občasnega značaja, tako, da ne pride do vidnega izraza. Zato pa je večji poudarek na tekmovanjih, kjer se pokaže, kaj lahko določena ženska enota doseže, koliko zna in se na osnovi tega lahko primerja z moškimi. Res je, da je za ohranitev ženske desetine potrebne precej dela zaradi fluktuacije žena, posebno pa še deklet (poroka, porod, odhodi iz podjetja). S skupnimi močmi bomo reševali tudi ta problem, saj je veliko ženske mladine.

18. oktobra smo imeli poučni izlet v Senožeče in v Tekstilno tovarno Ajdovščina, katerega so se udeležile vse tri desetine in nekaj članov upravnega odbora. Videli smo kako imajo organizirano gasilsko službo v sorodnih podjetjih. Lahko rečem, da smo mi pred njimi z našo organizacijo.

21. oktobra je bila v tovarni požarno varnostna inšpekcija. Komisija proti požarne varnosti ni ugotovila posebnih pomanjkljivosti in se je pohvalno izrazila o delu gasilske službe in njene operative.

Do februarja prihodnjega leta moramo sprejeti nov statut gasilskega društva, ki bo enoten za vsa društva v Sloveniji. Zato bomo imeli predvidoma v mesecu februarju izredni občni zbor.

Moram reči, da imamo večkrat tudi večje probleme, vendar jih rešujemo v okviru podjetja, saj imajo do nas, gasilcev vsi veliko razumevanja.

C. Z.

ZAHVALA ZA POMOČ

Dne 6. 11. 1975 je ob 13. uri v našem podjetju TOZD Tovarna barv, lakov in umetnih smol Količevo izbruhnil požar.

Požar je zajel odd. Topilnica, kjer je s samovžigom zagorelo laneno olje. Ob prvem znaku na alarm so tudi člani našega društva prihiteli na pomoč in se izkazali s požrtvovalnim delom. Zaradi nesebične pomoči našega društva in ostalih društev, poklicne brigade, poklicne čete, smo uspeli požar hitro pogasiti in preprečiti nastanek večje škode.

Ponovno se vam za vašo pomoč najlepše zahvaljujem.

Venturini Borut, dipl. ing. kem.
Direktor TOZD Količevo:

Novo skladišče

Že dalj časa lahko opazujemo za tovarno gradnjo stavbe, ki je na zunaj nekaj posebnega. Poseben je tudi način gradnje, ki ga v Tosami nismo vajeni. GRADIS nam gradi novo skladiščno halo, ki bo nedvomno izboljšala kvaliteto skladiščenja.

Sedaj smo priča raznim kupom materiala, ki je založen na dvorišču pod velikimi ceradami. Vsi vemo, da je tako skladiščenje le izhod v sili, vendar je zaradi pomanjkanja skladiščnih prostorov postalo pravilo. Pravilo pa je tudi, da so poškodovani materiali, ki so na ta način skladiščeni. Mačehovsko obnasanje do skladišč se nam vseskozi pozna. Razvijali smo tehnologijo, modernizirali obrate, uvajali nove artikule, blagovni promet skozi skladišče se je povečeval, glede prostorov pa smo ostajali na istem. Res skrajni čas je bil misliti na moderno in za skladiščenje primerno halo, ki bo dvignila tudi kvaliteto skladiščenja. Ni daleč čas, ko se je smatralo skladiščenje za nujno zlo, vseeno je bilo če je prostor vlažen, neprimeren za mehansko delo in podobno. Duh stabilizacije je prinesel tudi spoznanje, da je prav pravilno čuvanje materialov tisto, ki lahko še kako zniža ceno proizvoda.

Spoznali smo torej, da je skladiščenje in skladiščna manipulacija ravno tako proizvodni proces, ki tudi zahteva posodobitev. Skrajni čas je, da ročno delo čimbolj odstranimo. Skrajni čas je, da ne vidimo več Martina in Franceta, kako rineta ročni voziček proti dvigalu konfekcije. V proizvodnji imamo visoko produktivne stroje, na »dvorišču« pa kot da se je čas ustavil. Ločnica med staro in novo

stvarnostjo, pa bo nedvomno novo skladišče.

Omenil sem, da gradbeno delo izvaja GRADIS in priča smo bili visoko mehaniziranemu delu. Upajmo, da bo sedaj posluš za modernizacijo dela tudi v skladišču. Viličarji imajo tudi glavno besedo, v dogovoru smo tudi s proizvajalcem skladiščne opreme, ki bodo opremili skladišče tako, da bo izkoriščena tretja dimenzija. Res se morda nekemu zdi, da je skladišče ogromno, vendar se dobro zavedamo, da površina ni vse. Vodilo vsega našega prizadevanja je, da čimbolj racionalno porabimo prostor in ne nazadnje tudi čas. Da to lahko sto-

rimo je zvezano z denarjem.

Novo skladišče bo velika pridobitev, predvsem v naslednjem:

- boljša kakovost dela
- boljša preglednost materialov
- zmanjšanje poškodb na materialih
- izboljšana expeditivnost dela
- odstranitev fizičnega dela

Novo skladišče ima obsežno pokrito rampo za razkladanje. Električna razsvetljava, da bo možno delati, ko je še tema. Del skladišča pa je tudi ogrevan za materiale, ki ne smejo zmrzniti. Za požarno varnost pa je tudi poskrbljeno z več hidranti.

Delo v novem skladišču bo popolnoma steklo nekje v sredini prihodnjega leta in verjemite, mi sami bi se raje selili že danes, kot pa jutri.

Milan Drčar

Cesta in mi

Zima je pred vrati, z njo pa tudi slabo vreme. Nema lokrat se nam zgodi, da nas preseneti dež, ko se vračamo iz službe. V tem članku bi rada poudarila nekaj pepečih problemov med našimi kolesarji, šoferji in cestno.

Občutek imam, da smo v času, ki ga prebijemo s sodelavci v tovarni tovariški. »Kaj pa takrat, ko smo zunaj tovarniške ograje?« Smo tudi takrat taki? Mislím da ne in ravno tu bi moralo biti enako tovarištvo. Vsi vemo to in bili smo pričre pri nesrečah ravno pred tovarno. Toda šele takrat smo se vprašali zakaj tako. Nas vseh je precej, posebno tistih, ki se vozimo s ko-

lesi. Po vseh predpisih v prometu je kolesar enakopraven udeleženev v prometu. Mnogokrat se zgodi, da čakamo in čakamo v dežju, brez dežnikov ob cesti, da pridemo čez njo. Večkrat se zgodi, da nam dajejo prednost tuji vozniki za naš varen prehod. Vendar še predno gremo mi preko ceste, nam vzamejo prednost naši šoferji osebnih avtomobilov. Strinjam se, da imamo vsi isti cilj — biti čimpreje doma. Tudi, če nam naši šoferji dajo prednost, bodo oni še vedno prej doma kot kolesarji na svojih kornjičkih. Želela bi povedati, da nisem niti proti hitri in udobni vožnji, vendar bi želela malo več solidarnosti, kajti le-ta je tudi obzirnost.

Ko tako gledamo ta naš neusmiljeni tempo na poti v službo in do-

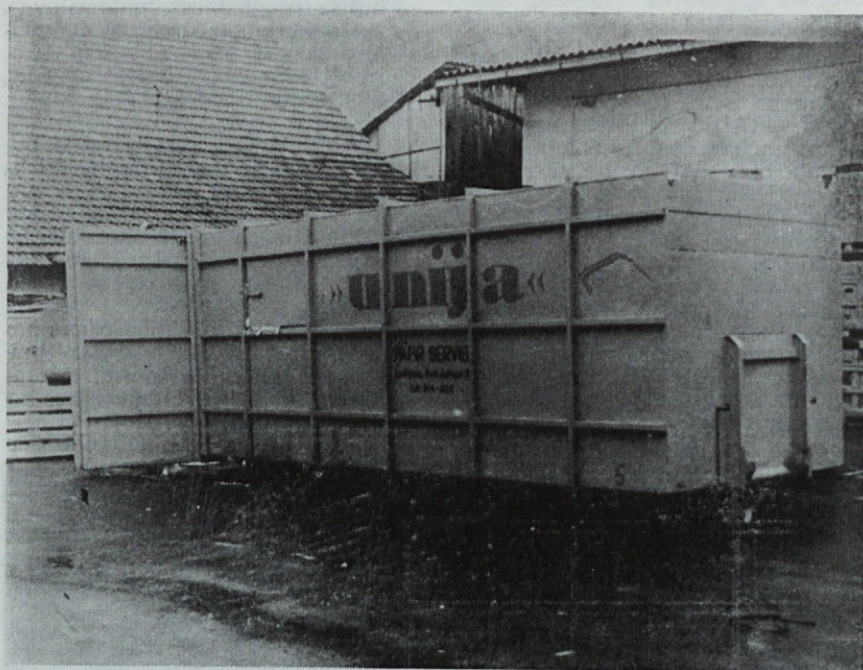

mov, se vprašamo: Ali se nam res tako mudi, moramo biti povsod prvi? Za konec bi še dodala: Kadar dežuje se mi prikrade misel, da imajo morda šoferji luknje v strehah, ker se jim bolj mudi kot kolesarkam brez dežnikov. Ob vsem tem se vprašajmo, kakšni smo?

J. V.

Odvoz papirnih odpadkov

Že nekaj tednov lahko na našem dvorišču lahko vidimo kontejner UNIJE PAPIR SERVISA. Da smo se odločili za tak način odvoza odpadnih papirjev in kartonov, sta vplivali dve stvari. Prvič je odpadlo skoraj dnevno odvažanje materiala v »Papirnico« Količevo, kar tudi ni bilo poceni. Druga stvar pa je, da sedaj tudi ni več treba stiskati bale. Tako smo dobili redno odvažanje, pa tudi sam red na dvorišču je drugačen.

Opozoriti pa je treba na nekaj bistvenega. V ta kontejner se odlagajo samo papirni in kartonski odpadki. Sem nikakor ne sodijo razni polivinilni odpadki ali papirji, ki so plastificirani ali metalizirani, kakor tudi razni lesni odpadki. Zato je naloga vseh, da pazimo, kaj mečemo v kontejner, ker bomo edino tako lahko uporabljali prednost, ki jo imamo s tem kontejnerjem.

Milan Drčar

ZAHVALE

Osnovni organizaciji sindikata »TOSAME« se iskreno zahvaljujem za letovanje, ki mi ga je omogočila. Bilo je zelo prijetno in na vso moč sem bila presenečena, saj ste dokazali, da še mislite na nas, čeprav smo že upokojeni.

Kati Prvinšek

Ob moji dolgotrajni odsotnosti z dela so me večkrat obiskali predstavniki osnovne organizacije sindikata. Vesela sem, ker še niste pozabili name in se iskreno zahvaljujem za izkazano pozornost in darilo.

Celotnemu kolektivu želim ob tej priliki še nadaljnje uspehe.

DRČAR MARTA

Ob izgubi mojega dragega očeta se sodelavkam in sodelavcem iz oddelka filtrov ter obenem tudi sindikatu iskreno zahvaljujem za denarno pomoč in izraze sožalja.

KUMP MILKA

Ob nenadni in težki izgubi moje ljubljene mame BUDINKE KLOBČIČ, se delovnemu kolektivu TOSAME najiskrenejše zahvaljujem za podarjeno cvetje, govor, posebno pa vsem, ki ste bili prisotni na pogrebu.

Hčerka ANGELINA

Ob nenadni izgubi moje drage mame se vsem sodelavkam in sodelavcem iz oddelka mikalnice najiskreneje zahvaljujem za poklonjeno cvetje, denarno pomoč in izrečeno sožalje. Prav tako izrekam zahvalo pevskeму oktetu TOSAMA.

Obenem se zahvaljujem sodelavkama Marti in Veri za obisk v bolnici in tolažbo ob smrti moje drage mame.

MARIJA ŽAVBI

Kdo bo boljši

Na enem izmed zadnjih sestankov predsedstva OO ZSMS Tosama in na pobudo OK ZSMS Domžale se tudi v našem podjetju mladi domeni, da bomo sodelovali v tekmovanju za najboljšo OO ZSMS. To tekmovanje se je že pričelo in bo trajalo do meseca aprila 1975.

Namen tega tekmovanja je poživeti delo v OO ZSMS, kot tudi posameznikov v prizadevanjih za ure-

(Nadaljevanje na strani 11)

Rodile so se trojčice

Zgodilo se je v avgustu mesecu, na Primorskem ali točneje v Tubljah pri Kozini, ko so luč sveta zagledale tri majhne, neubogljene deklice — Danka, Božica in Mirjana.

Mati Vida in oče Stanko sta bila dogodka resda vesela, vendar pa hkrati v velikih skrbah, kam jih bo sta spravila, s čim nahranila, saj živita v zelo skromnih razmerah. Na pol podrta hiša je njihov dom, poleg majhnega zaslužka moža in ene kravice, nista imela ničesar.

žanski občini naš kooperant tekstilna tovarna Senožeče in tako je njihova prošnja prispela tudi do nas.

Nismo ostali gluhi in družini priskočili na pomoč z BEBI KOMPLETOM in MOLNY pleniciami — seveda, za vsako deklico po en karton.

Naš prispevek je družini izročila predstavnica tekstilne tovarne Senožeče, deklice pa v zahvalo pošiljajo kolektivu Tosame nasmeh preko fotografije! Menim, da smo

Starša sta se obrnila za pomoč na občinsko skupnost socialnega skrbstva Sežana. Skrbstvo je v občini organiziralo akcijo za pomoč družini trojčic. Kot veste, je v se-

vsi istega mnenja — družini kljub vsemu, iskrene čestitke ob velikem dogodku, deklicam pa zdravo in hitro rast!

(Nadaljevanje na strani 12)

Spektakel leta

Ker si vas že kar predstavljam, kako s tresočimi rokami berete gornji naslov, naj vam takoj povem, da se nanaša na prireditev leta: nogometno srečanje oženjeni proti samskim.

Da slučajno ne bi manjkala kdo od navijačev so poskrbela številna opozorila po ozvočenju ter plakati,

ki so nazorno prikazovali in obetali vrhunske užitke ljubiteljem športa. Zaradi izrednega zanimanja so bili obveščeni tudi varnostni organi, ki naj bi krotili navdušenje občinstva in obvarovali zvezde nogometa poškodb.

Zaslišali smo krateg žvižg in začutili pod nogami rahlo drhtenje

matere zemlje. Tresla se je pod nogami triindvajsetih športno razvitih teles, ki so se v lahнем teku s pomosno dvignjenimi glavami pomikala proti sredini igrišča. Izobčenih prs so se samski z nasmeškom ozirali na nasprotnike, katerim so kljub novim majicam in zadrževanju sape lezle posledice zakonskega jarma izpod dresov. Da bomo pravični, moramo priznati, da so tudi med mladimi že bili taki, ki bodo kmalu zamenjali dres. Po obveznem cifra-mož vtakne sodnik v usta piščalko, potegne »dušo noter« (beri trebuh) in pričelo se je. Kot vihar so oženjeni brcali okroglo usnje, ki pa je imelo večkrat obliko kolena ali drugih delov nog, vendar kljub hudim prijemom mladih se je žoga z nezmanjšano brzino bližala nasprotnikovim vratom. Nenadoma topovski strel in še lepša parada golmana. Nič! Številni gledalci si še niso opomogli od razburjenja, ko so mladi v silovitem protinapadu kar padli pred nasprotnikov gol, v katerem se je od razburjenja tresel Branko — opazovalci so govorili, da od strahu. Vse govornice je takoj demantiral ko se je neustrašemo pognal za žogo, ki je zdrvela mimo njega, na srečo tudi mimo vrat. Janez si je kljub veliki »duši« na vse načine prizadeval spraviti izpred svojega gola žogo, za katero pa je ponavadi poslal še precejšnjo količino igriščnega zemljišča. Od lastnikov ni nihče protestiral, ker so se bali, da bo zahteval plačilo za kopanje bazena za vaterpolo. Zamerimo mu lahko samo pošiljanje soigralcev na njihov začetek življenja. Vse upe oženjenih pa bi skoraj pokopal Francelj, ki se je v trenutku ko se je znašel sam pred praznim golom spomnil, koliko ga bo veljala fantovščina. V obupu je zamahnil, žoga pa je zletela visoko preko gola. Kot se spodobi za tako pomembno srečanje smo dočakali tudi prvo poškodbo. Muri, ki je prejšnjega dne pokasiral pošteno brco, se je v silovitem sprintu proti голу zaletel v Matevža, ki se je

sničevanje ustave ter stabilizacije gospodarstva.

Za to tekmovanje je določen točkovni sistem, ki je za vse enak in razdeljen na posameznem področju aktivnosti mladih.

Naša OO ZSMS je zbrala za program svojega dela področja, ki so za mlade iz našega podjetja sprejemljiva in to na idejno-političnem kulturnem in športnem področju.

O samem delu, ki smo ga opravili v tem letu in v našem programu dela za leto 1976 pa vas bomo seznanili takoj, ko bo imela OO ZSMS Tosama redno letno konferenco, ki bo verjetno ta mesec.

T. S.

Rezervirano za šport in rekreacijo

do tedaj mojstrsko ogibal žogi. Trebuh mu je od udarca čisto upadel, napihnilo pa se mu je koleno, tako da je zastoj dobil lepo belo nogavico in nepredviden dopust. Posebnost na igrišču je bil reporter Tone, ki je s fotoaparatom v desni beležil dramatične trenutke, v levi pa vihtel velikansko injekcijo, s katero je spočetka vlival strah, kas-

koga posebno pohvaliti. Mogoče Miho, ki je z vso prisebnostjo in eleganco zabil gol, ali pa Marjana mimo katerega je bilo brez spremenjene oblike noge težko priti. Vsi, prav vsi so blesteli v svojem elementu in v želji ponesti slavo tosamovcev v svet. Po končanem izteku časa je bil rezultat 1:1 in vsi zadovoljni. Pri enajstmetrovkah

neje pa je dvigoval moralo. Igralci so namreč hitro pogruntali, da vsebuje velika injekcija originala Slovin vinjak. Težko bi bilo opisati razpoloženje na igrišču, še težje

so dali starejši prednost mladim, ker v njih je naša bodočnost.

Ob tej priliki se v imenu nogometišev zahvaljujem navdušenim navijačem, ki so jih bodrili in dali

pečat prireditvi. Posebno velja omeniti Danota in Ivana, ki sta iz varne razdalje z nasveti uspešno komplicirala že tako zapletene situacije pred golom. Zaključek srečanja je bil pri Frenku Videmšku, ki je od vseh prisotnih na tekmi največ dobil.

Tone Stare

Košarka v Tosami

Košarka spada po kvaliteti na prvo mesto v naši domovini, saj to ni čudno, če se spomnimo koliko uspehov so poželi naši košarkaši na vseh koncih sveta. Zato je bila tudi želja nekaterih članov našega kolektiva, da bi v Tosami organizirali sekcijo, katera bi rekreativno kakor tudi tekmovalno zajemala čim večje število ljudi. Začeli smo v letu 1974 v osnovni šoli Josip Broz Tito na Rojah. Pogoji za delo so idealni, le škoda je, da se te rekreacije udeležuje premajhno število ljudi. V letu 1974 smo odigrali tudi prvo tekmo in sicer z uslužbenci občine Domžale. To tekmo smo izgubili z rezultatom 48 : 50. To zimo pa smo zopet pričeli z igranjem tekem, saj bo letos prvič tudi občinsko sindikalno prvenstvo v košarki. Do sedaj smo odigrali tri tekme. Dve smo zmagali in eno izgubili.

Igrali smo takole:

Tosama : MA VIR
58 : 28

Tosama : SOB DOMŽALE
56 : 34

Tosama : Gimnazija Kamnik
58 : 80

J. Drolc

Namizni tenis

Pred kratkim je bilo v osnovni šoli v Mengšu občinsko sindikalno prvenstvo v namiznem tenisu. Tekmovanja se je udeležilo 16 ekip, sodelovala pa je tudi Tosama z ekipo v postavi: Hafner Marjan, Čokan Mirko, Štrukelj Marjan, in Marek Benjamin.

Takoj po žrebanju skupin je bilo naši ekipi jasno, da tudi v letošnjem prvenstvu ni mogoče osvojiti vidnega mesta, ker je bila skupina I. v kateri so se v medsebojnih srečanjih pomerile ekipe Lek I., Papirnica, Zdravstveni dom in Tosama premočna, saj sta prvo mesto v imenovani skupini in uvrstitev v finale tekmovalja za ekipo Tosame nemogoča.

(Nadaljevanje na strani 13)

Kadrovske vesti

od 12. 12. 1975 do 11. 1. 1976

KONFEKCIJA:

9. 1. Andolšek Magda, 16. 12. Bolhar Majda, 7. 1. Habjan Mara, 16. 12. Kaplja Zofka, 28. 12. Lenček Štefka, 27. 12. Prelesnik Julči, 9. 1. Urbanija Verica, 18. 12. Debevc Silva, 19. 12. Bervar Antonija, 2. 1. Pogačar Marjeta, 3. 1. Lončar Tatjana,

MIKALNICA:

25. 12. Štrukelj Stane, 25. 12. Capuder Ivanka, 2. 1. Grilj Olga, 3. 1. Gaberšek Mihela, 2. 1. Gaberšek Francka, 7. 2. Igljč Pavla, 8. 1. Jelenc Pavla, 31. 12. Kovič Ivanka, 10. 1. Lavrič Veri, 13. 12. Novak Šteka, 21. 12. Novak Lada, Pašterbar Marjana 8. 1., 21. 12. Pele Ivanka, 26. 12. Urankar Ivanka, 28. 12. Žebovec Olga,

FILTRI:

29. 12. Kerč Štefka, 16. 12. Markušič Cvetka, 29. 12. Ocvirk Tončka, 28. 12. Sitar Marija, 7. 1. Stopar Marija, 21. 12. Tratnik Majda, 18. 12. Cvetkovič Stanislava, 31. 12. Jemec Dragica,

TKALNICA OVOJEV:

26. 12. Cerar Ivan, 11. 1. Kovič Janez, 1. 1. Govekar Verona, 12. 12. Cerar Bernanda, 19. 12. Pevc Ivanka, 17. 12. Hrovat Vika, 16. 12. Žužek Tilka, 26. 12. Kaplja Štefka, 25. 12. Križman Štefka, 1. 1. Pojbič Marija,

AVTOMATSKA TKALNICA:

20. 12. Teran Anton, 26. 12. Svetlin Stefan, 4. 1. Lenček Pavla, 17. 12. Povirk Francka, 23. 12. Tekavec Tončka,

PRIPRAVLJALNICA:

7. 1. Lipovšek Miro, 4. 1. Trdin Joži, 18. 12. Urbanija Ivanka, 31. 12. Prelovšek Ani, 18. 12. Brodar Nežka,

BELILNICA:

31. 12. Prenar Silvo,

KOMERCIALA:

3. 1. Planinc Nadja, 23. 12. Rozman Stefan, 30. 12. Miš Janko, 12. 12. Sedeljšak Franc, 18. 12. Žigraj Jovan, 2. 1. Rovanšek Rudi, 22. 12. Ficko Anton, 9. 1. Zečič Ranko,

RAČUNOVODSKI SEKTOR:

13. 12. Florjančič Olga,

POMOŽNI OBRATI:

1.1. Dolgan Dušan, 18. 12. Svetlin Janez, 10. 1. Hribar Ivan, 3. 1. Capuder Alojz, 2. 1. Banko Janez, 23. 12. Hribar Jože,

TEHNIČNI SEKTOR:

9. 1. Kovač Marinka,

Za praznik vsem iskreno čestitamo!

POROČILI SO SE:

Prašnikar Jože in Grošelj Marjana — PRAŠNIKAR, Novak Marija — CERAR, Pogačar Ema — KERSIČ, Mohar Ljuba — PETERC

Mnogo sreče na novi življenski poti!

RODILI SO SE:

Pogačar Nuši, sin, Pevc Julijani in Francu, hči.

Staršem čestitamo, malčkom pa želimo uspešno rast!

Delovno razmerje je bilo sklenjeno z Vidergar Angelco, Čokan Mirkotom in Arnuš Francem, ki se je vrnil iz JLA. V JLA, pa je odšel Marek Benjamin.

Novice iz kegljaškega športa

V letošnjem letu se je Tovarna sanitetnega materiala udeležila občinskih sindikalnih iger v kegljanju. Tekmovanje se je odvijalo na kegljiščih v Jaršah in Domžalah v mesecih oktobru in novembru.

Tekmovanja se je udeležilo 21 sindikalnih organizacij.

V borbenih partijah smo zasedli drugo mesto, takoj za kegljači iz Napredka. Slabše smo se plasirali v ekipnem tekmovalstvu 6 x 100 lučaje, kjer smo zasedli 5 mesto. Vendar pa moramo povedati, da je v prvem nastopu nastopilo samo pet tekmovalcev in ne šest, kot bi jih moralo. Vzrok za to je predvsem v neresnosti nekaterih posameznikov. Če bi bilo naše kegljaško moštvo v obeh nastopih polnoštevilno, bi sigurno zasedli eno od prvih treh mest.

Med posamezniki v občinskem merilu, pa je naš kegljač Hafner zasedel tretje mesto.

Med posameznicami pa je naša sodelavka Frelj zasedla drugo mesto.

V mesecu novembru smo organizirali tudi tovarniško prvenstvo posameznikov v kegljanju v disciplini 200 lučaje. Tekmovanja se je udeležilo 12 tekmovalcev. Prva tri mesta so zasedli naslednji tekmovalci:

1. Hafner	790	podrtih kegljev
2. Kramberger	788	podrtih kegljev
3. Prenar	779	podrtih kegljev

kar je bilo velikop resenečenje.

Ugotavljamo, da je zanimanje za kegljanje vedno manjše. Zato apeliramo na vse tiste, ki jih ta šport zanima, da se udeležijo treningov, ki so vsako sredo od 18. — 21. ure na kegljišču v Domžalah.

Kegljaška sekcija

NAMIZNI TENIS

Kljub vsemu pa smo se Tosamovci potrudili in najboljšim nudili močan odpor, pa čeprav sta bila končna rezultata z Lekom in Papirnico 5:0 v korist našega nasprotnika. S tem, da smo premagali v zadnji tekmi zdravstveni dom s 5:2 smo v skupini zasedli 3. mesto in našega tekmovalca je bilo konec. Upamo, da bo tudi nam kdaj naklonjen žreb in bomo imeli tako možnost pokazati pravo vrednost namiznoteniške ekipe Tosame.

Tekmovanja posameznikov ni bilo, ker je bilo celotno tekmovalstvo predvideno izpeljati v enem dnevu, kar pa ob tako monzični udeležbi ni bilo mogoče.

M. Štrukelj

Rešitev nagradne križanke

V uredništvo TOSAME je do 27. 11. tega leta prispelo 33 rešitev nagradne križanke. 15 reševalcev je pravilno rešilo križanko, 18 pa nepravilno.

Tisti, ki ste križanko nepravilno rešili, ste največ napak naredili pod vodoravno (AKTINON), pravilna kratica je AN in pod navpično (KANTON V ŠVICI) pravilno SION.

Zreb je nagradil naslednje reševalce, ki so pravilno rešili križanko:

1. PRELOVŠEK Mimi — tkalnica ovojev
2. VRENJAK Elica — filtri
3. BANDELJ Helena — filtri

Zrebanje je bilo v tkalnici ovojev.

Vsem reševalcem se zahvaljujemo za sodelovanje, vsem nagradnim pa iskreno čestitamo.

Uredniški odbor

Izdaja: Tovarna sanitetnega materiala Domžale.

Urejuje uredniški odbor: Vladka Berlec, Janez Drolc — IOOO sindikat, Marjan Hafner, Janja Videgar, Francka Kerč — Blagajna, Karol Strehar, Stane Tomažič MA Tosama, Marjan Strukelj, Jurij Vulkan, Slavko Bajec, Tone Stare-fotograf.

Odgovorni urednik: Dušan Borštnar.

Naklada: 1000 izvodov

Tisk: »Papirkonfekcija« Krško

NAGRADNA KRIŽANKA

		SEZNAM	DELAVEC V LESNI STR.	POJAVI NA LEDENIH PLOŠČAH	DEL OBRAZA	LETQVIŠČE PRI OPATIJU		
		ZIMSKA OPREMA					NEEDIM	PRALNI PRAŠEK
		VEHA NA SODU						GORDEVIČ PURIŠA
		AVT. OZN. BELGIJE	POLJ. PES. NICKIEWICZ	SAMILO, NEPREKONJ				BITNOST
POJAV STARANJA				SLOV. DIR. HUBAD VATROSLAV LISINSKI		NASPROT. OD SLABEGA		
RAFFAELLO SANTI		DURI					UMIVALNO SREDSTVO	
ATMOSFERA		IZUMRLA VRSTA PING. TV. NAPDY. REMS					SIAM	
NEZAUPANJE			GESTAVA V. Y.	PAMET		ZVOK PRI LOMU DESKE	AMPER	23 IN 24. ČRKA ABEC. LAHKA TKANINA
PLES V BOHINJU		REŠITVE DO 1. V MES. V NABIRALNIKU	AVT. OZ. URUGVAJA NEVOŠČIJE VOST		PRIPOVED. PESNITEV	AVT. OZ. SOMBOR	DEL TKALSKEGA STROJA	
FIZIKALNA ENOTA ZA DELO		MEŠANICA RAZ. SNOVI GHRAMBA ZA KRMO				ERBIJ	RABLINA VZPENJALKA	KRAVIČA
JEZERO V AFRIKI			OBDELANA ZEMLJA 6V. RAZST. SR. V MILANI				LITER RIMSKA ENA	AVT. OZ. JAPONSKE PRITOK SAVE
GLAS OSLA		OKRBJ. IME ZA IVANKO DALMAT. Z. IME			ENAKA SAMOGLAS	SREDIŠČE MOLDAVIJE NEMENAK		AVT. OZ. SARAJEVA SLOV. PIS. IVAN
KAKOVOST IZDELKA							KALIJ PLOSK. MERA	PREGON DIVJADI GALIJ
								ROČNI VOZ NA DVEH KOLESIH
				DARILO				AHACIJ

